

Dr. Gerhard Hopp
člen Bavorského zemského sněmu

Christian Doleschal
člen Evropského parlamentu

Dvanáctibodový plán pro srdce Evropy

Nový začátek pro česko-bavorské vztahy: poučit se z krize

29. března 2021

(aktualizovaná verze ze dne 11. května 2021)

Dvanáctibodový plán pro srdce Evropy

Nový začátek pro česko-bavorské vztahy: poučit se z krize

Více než tři desetiletí po konci konfliktu mezi východem a západem se sjednocování Evropy s otevřenými hranicemi, stále hlubší integrací a spoluprací stalo zejména pro mladší generace naprostou samozřejmostí. S rozšířením EU na východ v roce 2004 se **Bavorsko dostalo do středu Evropy a česko-bavorský příhraniční region se rozvinul v jeden z nejdynamičtějších hospodářských regionů Evropy s vysokou kvalitou života a velkou atraktivitou**. Podél česko-bavorské hranice vzniklo mnoho nových spojení.

V souvislosti s **pandemií koronaviru byly a jsou tyto vztahy podrobeny velice obtížné zkoušce**. Rychlé uzavírání hranic a kontroly na hranicích, nedostatky v koordinaci mezi zeměmi či vzájemná nedůvěra jsou jen některé příklady problémů, které náhle vyvstaly. **Velká důvěra na obou stranách hranice byla nalomena**. Zásadním nedostatkem byla skutečnost, že se v boji s pandemií postupovalo jen v malé míře společně a mnoho možností zůstalo nevyužitých. Nyní se **obě země dostaly do jedné z nejobtížnějších fází krize**.

Podpora očkování a hospodářské posílení regionu

Bylo tedy důležitým krokem pochopit tuto **situaci na česko-bavorské hranici jako evropskou výzvu** a takto postupovat. Jsme velice vděční za iniciativu **bavorského předsedy vlády Dr. Markuse Södera pomáhat s dodatečnými vakcínami a podporou ze strany EU přímo v postižených regionech**. Velice důrazně podporujeme tuto cestu a žádáme další pomoc při cílené, **intenzivní imunizaci obyvatelstva** v příhraničních regionech. To platí také pro požadavek posílit příhraniční regiony, které byly v souvislosti s několikaměsíčními omezeními velice zatíženy také v oblasti hospodářské, společenské a kulturní **při rozdělování prostředků z covidového fondu na obnovu ve formě dodatečné miliardy pro pohraničí**. Zde podporujeme předsedu Evropské lidové strany (EPP) Manfreda Webera v jeho úsilí.

Jedna věc je pro nás zcela jistá: Krizi a její dopady můžeme překonat pouze společně. **Je na čase umístit výrazný obsahový vykřičník za důležitostí česko-bavorských vztahů. Je nutné zavést přípravy a stanovit nyní směr vývoje do budoucna**.

Navrhujeme proto po Smlouvě mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Spolkovou republikou Německo o dobrém sousedství a přátelské spolupráci z roku 1992 a Česko-německé deklaraci z roku 1997 novou „**Smlouvu Dunaj-Vltava (Donau-Moldau-Vertrag)**“, abychom postavili teď a pro období po pandemii naše důležité vztahy v srdci Evropy na novém základě, který lidem dodá odvalu a vytvoří společné perspektivy.

Bavorsko musí být motorem česko-německých vztahů.

Jako impulz předkládáme česko-bavorský budoucí program s 12bodovým plánem:

1. Zřízení česko-bavorského koordinátora: Přímá linka mezi Mnichovem, příhraničními regiony a Prahou

Evropské metropole Mnichov a Praha a česko-bavorské příhraniční regiony je nutné těsněji propojit. Nejen obě hlavní města, ale zejména příhraniční region, potřebují přímou linku, mluvčího a hnací sílu na všech politických úrovních. Navrhujeme proto **zřízení česko-bavorského koordinátora**. Ten by mohl, vycházející z úřadu předsedy vlády a ministerstva pro evropské záležitosti, napříč rezorty spolupracovat s ministerstvy a mohl by představovat viditelný spojovací článek mezi zemským sněmem, vládou státu, občany, sdruženími, podniky, správou a v neposlední řadě Bavorským zastoupením v České republice. Jako předmostí mezi Bavorskem a Českou republikou by dodal novou sílu dynamice vztahů mezi oběma zeměmi.

Důraz by mohl být kladen na oblasti zdraví, kultury, bezpečnosti, hospodářství a vzdělání. Tímto způsobem by bylo možné posílit a rozšířit kontaktní síť a stávající instituce až po Bavorské zastoupení v Praze. **Koordinátor by mohl fungovat jako most mezi Mnichovem, příhraničním regionem a Prahou.** V tomto koordinačním místě by měla být věnována zvláštní pozornost podpoře příhraniční oblasti. Boj o regionální podporu ukazuje, že je třeba zájmy koordinovat.

Náš cíl: Efektivnější zastupování zájmů příhraničních regionů.

2. Společně silní: Organizace přeshraniční spolupráce ve sdruženích a zabývání se tématy budoucnosti

Evropská seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) mají jako model přeshraniční spolupráce značný rozvojový potenciál v Bavorsku a pro Bavorsko, který bychom měli využívat a podporovat. S pomocí těchto seskupení by mohly být zahájeny nové přeshraniční spolupráce pro specifické tematické oblasti, ať už v oblasti bezpečnosti, zdraví, dopravy, práce, vzdělávání nebo hospodářství.

ESÚS navíc nabízejí příležitost zviditelnit se v Evropě, požádat o vlastní dotační prostředky a stanovit priority v zájmu česko-bavorského příhraničního regionu. Jedním z příkladů může být digitalizace: Infrastruktura 5G je důležitým faktorem úspěchu budoucí životaschopnosti. Čechy a Bavorsko by se jako „digitální motory pro Evropu“ proto měly chopit příležitosti a etablovat se díky evropským dotačním prostředkům jako evropský modelový region pro 5G. **Nový rámec financování ze strany EU zde otevírá příležitosti k budování přeshraničních sítí a stanovení společných směrů v oblasti této důležité budoucí technologie v úzké spolupráci mezi Českou republikou a Bavorskem.** Tento digitální vůdčí region by se mohl se zapojením digitálních podnikatelských inkubátorů v příhraničí, jako např. v Chamu, zaměřit na **podporu přeshraničních digitálních začínajících podniků** nebo nově založených podniků s přeshraničním zaměřením.

Řízení ESÚS by měl převzít česko-bavorský koordinátor a zajistit tak seskupení politickou váhu a viditelnost. Toto velké sdružení by mohlo sdružovat iniciativy, slučovat odpovědnosti a navíc zahrnovat sdružení související s projekty v jednotlivých regionech.

Náš cíl: Vnímat a využívat region ještě silněji jako společný životní, hospodářský a pracovní prostor.

3. Česko-bavorská parlamentní skupina: *Odolný most v dobách krize*

Zvládnutí pandemie nám také ukázalo, jak důležitá je odborná, přeshraniční spolupráce mezi příslušnými ministerstvy. Již etablovaná **česko-bavorská parlamentní skupina by mohla poskytnout parlamentní a politickou bázi, která díky osobním kontaktům právě v době krize umožní rychlou výměnu.**

Kromě již jmenovaných koordinátorů českého a bavorského parlamentu by byli myslitelní a právě v době krize nápomocní „stavitelé mostů“ z odborných výborů s přímým kontaktem na příslušnou českou kancelář. Jako zastřešující instituci pro politické kontakty navrhujeme **každoročně pořádaná česko-bavorská parlamentní setkání** s příslušnými výbory za účasti předsedů odborných výborů. Podobným způsobem by mohly být zavedeny pevné vládní konzultace.

Náš cíl: Odolný parlamentní most mezi našimi zeměmi.

4. Vytvoření česko-bavorské informační platformy: *Podpora společného zveřejňování*

Koronavirová krize spolu s uzavřením hranic s Českou republikou jasně ukázala, že vzájemná výměna informací je pro úspěch zcela zásadní. V souvislosti s koronavirovou krizí, která vedla k odcizení a nedůvěře, musíme brát vážně nebezpečí, která představují fake news. Zejména pro pendlery a podniky, ale také pro cestovní ruch a každodenní výměnu občanů navrhujeme **dvojazyčnou informační platformu, která sdružuje, zpracovává a aktuálně prezentuje aktivity a zprávy na obou stranách hranice.**

Stávající nabídky Řemeslné komory (RK), Obchodní a průmyslové komory (OPK), organizace Bayern Tourismus nebo projektů INTERREG by mohly být integrovány nebo doplněny. Pouze prostřednictvím informací může fungovat společné zveřejňování, znalosti o sousedech, a tedy i soudržnost. Dále je třeba prozkoumat, do jaké míry by Bavorský rozhlas mohl poskytnout České republice v tomto smyslu více prostoru v rámci vhodných pořadů. S pomocí této platformy by obcím, okresům a krajům mohlo být také poskytnuto fórum k překonávání jazykových bariér. I když to nemůže nahradit osobní kontakty, může to poskytnout cennou pomoc v době dezinformačních kampaní, falešných zpráv a různých informačních situací v sociálních médiích.

Náš cíl: Lepší informace o situaci v sousední zemi a tím lepší porozumění, zejména v době krize.

5. Zahájení česko-bavorské jazykové ofenzivy: *Společný jazyk vytváří porozumění*

Receptem na úspěch úspěšných partnerství je jazyk. Pro okresy podél česko-bavorské hranice potřebujeme nabídku jazykových kurzů pro reálný život. Dosud vynaložené úsilí

bohužel nepřineslo mnoho ovoce a nevedlo ke zlepšení. Cenné podněty z Centra jazykových kompetencí ve Freyungu proto musí být plošně posíleny. **Ve všech okresech na hranici s Českou republikou chceme rozšířit nabídku kurzů češtiny jak v předškolním vzdělávání v mateřských, tak v základních školách**, abychom vzbudili již u nejmladších dětí zájem o jazyk sousední země.

Náš cíl: Jazykové kurzy by neměly být nabízeny pouze sporadicky a jako součást projektů, nýbrž **nepřetržitě a institucionální formou**. Zde by bylo možné intenzivněji využívat rozsáhlou virtuální jazykovou nabídku, např. model Duolingo - hravě porozumět našim sousedům za pouhých 15 minut denně. Prostřednictvím online platform by bylo možné nabízet virtuálně moderované kurzy a pracovat přeshraničně. Koronavirus nám zde ukázal, co je možné. Využijme zkušenosti z období krize jako příležitost!

Kromě toho musí existovat odpovídající nabídky, včetně **povinně volitelných předmětů**, na co největším množství základních, středních a obchodních škol, jakož i na gymnáziích, aby bylo možné podle potřeby prohloubit znalosti českého jazyka, a položit tak základ pro intenzivnější přeshraniční výměnu i mezi řemeslnými podniky a průmyslovými odvětvími.

Současně je třeba vytvořit předpoklady pro rozšíření nabídky **jazykového vzdělávání** pro pedagogy se zapojením např. „Bohemica“ na Univerzitě v Řezně. To by bylo možné prostřednictvím dvojazyčné výuky, která by zprostředkovala nejen jazyk, ale také kulturu naší sousední země. Souběžně by měla být prostřednictvím **jazykové ofenzívy** ve spolupráci s Německým velvyslanectvím a Goetheho institutem v České republice opět intenzivněji propagována výuka německého jazyka.

Náš cíl: Co největší jazykové, a tedy i kulturní, politické a osobní porozumění jeden pro druhého.

6. Překonávání hranic s rozšířením přeshraniční záchranné služby – Pomoc bez hranic

Bezpečnost je základní potřebou lidí na obou stranách hranice. V podobě Společného centra česko-německé policejní a celní spolupráce ve Schwandorfu vzniklo důležité propojení. **Zejména v oblasti zdravotnictví vidíme potřebu dalšího zlepšení: V okrese Cham si můžeme vzít příklad.** Prostřednictvím **Kompetenčního a koordinačního centra ve Furth im Waldu** se zde chopili výzvy spojené s přeshraniční záchrannou službou. Osvědčila se také přeshraniční cvičení. Podél hranice stále ještě existuje - i přes stávající právní požadavky - velký potenciál pro rozšíření těchto modelů. Jazykové bariéry a komplikovaná omezení brání dodnes „pomoci bez hranic“, takže záchranné služby a ochrana při katastrofách se příliš často zastaví na příslušné státní hranici. To vede k složitým situacím, které mohou nakonec ohrozit životy, protože se ztrácí drahocenný čas.

Pandemie koronaviru nás také důrazně poučila, že virus se ve sjednocené Evropě nezastaví na státních hranicích. Všude podél hranice potřebujeme možnost pomáhat přeshraničně, ať už jde o záchrannou službu, zvládání katastrof nebo krizové řízení, přijímání pacientů do nemocnic nebo všeobecnou lékařskou podporu. Na základě modelu ve Furth im Waldu by bylo žádoucí budování koordinačních center pro záchranné služby, zvládání katastrof a krizové řízení podél hranic.

Náš cíl: Úzká koordinace záchranných služeb, zvládání katastrof a řešení krizí i přes hranice.

7. Společné učení v česko-bavorském centru vzdělávání a dalšího vzdělávání

Různá zaměření našeho duálního vzdělávání a vzdělávání v České republice představují pro podniky i nadále velké překážky a značně ztěžují mobilitu pracovních sil. Je nezbytné usnadnit přístup k odbornému vzdělání a celoživotnímu učení a zajistit jejich kvalitu. **Cílem musí být další zlepšení přeshraničně uznávané úrovně vzdělání a kvalifikace. To vyžaduje ústřední, mezioborové kontaktní místo, které by přeshraničně iniciovalo a koordinovalo nezbytná opatření.**

Hlavními body budou především zkoumání možností vzájemného uznávání závěrečných zkoušek, odstranění mezer v kvalifikaci prostřednictvím cílených nabídek dalšího odborného vzdělávání, výuka odborného jazyka, přizpůsobení obsahu s cílem rozvíjet přeshraničně uznávané závěrečné zkoušky a iniciování spolupráce mezi vzdělávacími institucemi a podniky ze sousední země.

Náš cíl: Nejlepší vzdělání a další vzdělávání pro každého mladého člověka na obou stranách hranice.

8. Atraktivní předmostí na hraničním pásu: Poskytování finančních prostředků přeshraničním velkým a středním centrům

Evropa srůstá právě na hranicích. Skutečné srůstání lze bezprostředně zažít právě v přeshraničních středních a velkých centrech. Zde žijí Češi a Bavoři prakticky vedle sebe. Kromě důležité funkce přeshraničního zásobování mají proto tato centra obrovský podíl také na sociální integraci našich regionů.

Pro etablovaná česko-bavorská velká a střední centra je však nutná finanční a personální základna a nové způsoby podpory.

Náš cíl: Podporovat příhraniční obce, okresy a kraje jako prostředníky a vyslance v jejich komunálních partnerstvích.

9. Vytváření spojení s dopravní ofenzívou Česká republika-Bavorsko

Ať už vlakem, autem, autobusem nebo na kole - výkonná a atraktivní dopravní síť je předpokladem živého sousedství. To platí zejména pro česko-bavorskou příhraniční oblast. Pokud jde o **železnici, musí mít železniční spojení mezi evropskými metropolemi Praha-Mnichov nejvyšší prioritu. Přeshraniční podpora je rovněž nezbytná pro silniční síť.**

Místní veřejné dopravě a cyklistice je třeba věnovat ještě větší pozornost. Musí se přizpůsobit rozvoji cestovního ruchu v našich regionech. První kroky byly podniknuty s přeshraničními autobusovými spoji. Ty by měly být rozšířeny v česko-bavorském celkovém konceptu z Hofu do Pasova. Přeshraniční síť přispívá také k tomu, aby bylo možné si bez překážek užívat také volný čas, cestovní ruch a setkávání.

Náš cíl: Stabilní dopravní síť, která Vám umožní zapomenout na hranice.

10. Další rozvoj česko-bavorské vysokoškolské agentury: Výzkum a studium na nejvyšší úrovni

V Evropě bez hranic, ve které žijeme po boku našich sousedů, by měli i studenti bezprostředně pocítit ducha sjednocené Evropy. Oblast vysokoškolského vzdělání v regionech a česko-bavorská vysokoškolská agentura nabízejí velké přeshraniční možnosti, zejména spojené s jejich praktickým propojením s ekonomikou.

Toto úsilí by mělo být rozvíjeno. Co-Working Spaces podél hranice by mohly zvýšit atraktivitu pro studenty. Ve východním Bavorsku máme vynikající univerzity a vysoké školy, které by díky **intenzivnějšimu propojení**, například prostřednictvím společné vysokoškolské agentury, jako evropské sdružení ve smyslu „**virtuální česko-bavorské vysoké školy**“ byly ještě více mezinárodně konkurenceschopné a atraktivní.

Východobavorské univerzity a vysoké školy již provádějí špičkový výzkum v oblasti vodíku. Obnovitelný vodík může významně přispět k dekarbonizaci. I v České republice se znovu rozhořela diskuse o dřívějším odklonu od uhlí. Důležitou roli hrají praktická řešení pro rozsáhlou průmyslovou implementaci zeleného vodíkového hospodářství, přičemž nadále existuje značná potřeba výzkumu a inovací. **Přeshraniční sdružení východobavorských a českých univerzit a vysokých škol** s jejich stávajícími odbornými znalostmi by zde mohlo vytvořit cenné synergie. Výzkum vodíku je zásadním tématem budoucnosti, které může přilákat mladé, dobře vzdělané lidi do našich regionů.

Náš cíl: Nabídnout mladým lidem ty nejlepší příležitosti a být společně mezinárodně vnímáni jako vynikající místo pro studium.

11. Využití zelené střechy Evropy – Dva národní parky jako šance pro cestovní ruch a ochranu klimatu

Od pohoří Smrčiny až po Bavorský les - cestovní ruch podél česko-bavorské hranice zažil v posledních letech skutečnou renesanci. Důraz je kladen zejména na relaxaci v přírodě. Máme tedy jedinečnou šanci, že na česko-bavorské hranici **splynou dva národní parky (Bavorský les, Šumava)**, které bychom mohli ještě intenzivněji využívat, například ve společné síti, která funguje přeshraničně a vytváří dvojjazyčné nabídky. Náš cíl: Vytvořit rekreační oblast, která je jedinečná v Evropě a je atraktivní jak pro obyvatelstvo, tak pro cestovní ruch.

Kromě toho daly Česká republika a Bavorsko díky národním parkům konkrétní podobu svému společnému úsilí o trvalou udržitelnost. Bavorsko chce navíc působit jako vzor v oblasti ochrany klimatu a bude přispívat k dosažení dohodnutých cílů v oblasti ochrany klimatu. Ale úplně stejně správné je také: Ochrana klimatu je společný globální úkol. Chceme navázat partnerství v oblasti klimatu s partnery z celého světa, s nimiž již po mnoho let udržujeme úzké vazby. **Jedno z těchto klimatických partnerství by mohlo být vytvořeno s Českou republikou** za účelem provádět společný výzkum inovací CleanTech a zavádět inovativní produkty, procesy a služby v oblasti adaptace na klimatické změny a učinit z nich „trháky“ na světových trzích.

Náš cíl: Lépe využívat společné šance Čech a Bavorska v oblasti cestovního ruchu a ochrany klimatu.”

12. Více prostředků pro Česko-německý fond budoucnosti – Získávat lidi

Budování mostů, přiblížení životního stylu, kultury a tradic - Česko-německý fond budoucnosti v posledních dvou desetiletích významně přispěl k vytváření partnerství mezi našimi dvěma zeměmi. Z fondu profitovala zejména sdružení, mladí lidé a kulturní instituce, čímž byla oslovena široká cílová skupina. **Je třeba dále posílit Česko-německý fond budoucnosti a poskytnout mu více finančních prostředků.** Zejména v sociální oblasti budeme muset po pandemii znovu budovat důvěru. Klíčem k tomu jsou lidé a jejich osobní kontakty.

Kultura zde hraje mimořádnou roli, kterou lze podpořit díky silnějšímu Fondu budoucnosti. Například by bylo možné prostřednictvím přeshraničního festivalu zkombinovat setkávání a sbírku příspěvků pro boj proti sociálním dopadům pandemie na obou stranách hranice.

Výměnám žáků a mládeže mezi Českou republikou a Bavorskem připadá zvláštní úloha, kterou chceme posílit. Je třeba dále rozvíjet úspěšný model „**Tandem**“ se sídlem v Řezně. Právě v době, kdy je mezinárodní setkávání napříč kontinenty nadále poměrně obtížné, musíme posílit „blízká“ zahraniční setkání. **Náš cíl:** Každý mladý člověk musí mít možnost navštívit nebo absolvovat výměnu v sousední zemi.

Dobrovolná práce v rámci čestného úřadu na obou stranách hranice v posledních letech přispěla k tomu, že můžeme společně zpracovávat naši měnící se historii (válka, vysídlení), například v centrech setkávání u zmizelých vesnic. Posílený Fond budoucnosti by mohl podporovat **dobrovolnické projekty**, setkávání a vzájemné porozumění. Koordinační a posílenou roli by zde mohlo převzít Centrum Bavaria Bohemia (CeBB) v Schönsee, stejně jako Euregia. Ta jsou mimořádným přínosem pro přeshraniční spolupráci.

Náš cíl: Podpora setkávání mezi Čechami a Bavorskem s cílem opět prohloubit vztahy mezi lidmi.

Závěrečná poznámka:

Českou republiku a Bavorsko spojuje velice proměnlivá historie. V to, čeho bylo dosaženo v minulých desetiletích v oblasti přátelství a spolupráce, by se generace před námi s ohledem na válku a vysídlení po roce 1945, jakož i na rozdělení a konflikty ve studené válce, neodvážily ani doufat.

Chceme společně z vlastního přesvědčení usilovat o utužování našeho sousedství a přátelství. **Jsme přesvědčeni o tom, že se východobavorské příhraniční regiony i jejich čeští sousedé mohou znovu více sblížit a že se tak lépe vypořádáme s našimi úkoly.** Na dobu po pandemii potřebujeme velké projekty, které poslouží jako vzor. Skutečný restart a žádné pokračování ve starých kolejích. A k tomu chceme dát impuls pomocí tohoto 12bodového programu.

Dr. Gerhard Hopp, člen zemského sněmu
předseda Junge Gruppe
frakce CSU v zemském sněmu

Christian Doleschal, člen Evropského parlamentu
předseda Junge Union
Bavorsko